

Stane Okoliš*

Slovenski šolski muzej v letu 2021*The Slovenian School Museum in 2021***Izvleček**

Delovanje muzeja je v letu 2021 že drugo leto zapored zaznamovala epidemija covid-19. Kakor večji del predhodnega leta so bile delovne naloge čez celo leto prilagojene epidemičnim razmeram. Zaradi ukrepov proti širjenju virusa se je velik del nalog, med njimi tudi muzejski pedagoško-andragoški program, izvedel digitalno prek svetovnega spleta. Zelo intenzivno je potekalo delo pri postavitvi nove stalne razstave. Izdelan je bil elaborat prenosa dejavnosti muzeja športa iz Zavoda za šport RS Planica v Slovenski šolski muzej. Poleg vsakoletnih tiskov sta izšli še dve razstavnici zloženki, knjižica ob novi stalni razstavi Šola = zakon in didaktična igra Šolski izlet. Število obiskovalcev se je v primerjavi s predhodnim letom nekoliko povečalo, glede na več zadnjih let, pa je bilo daleč pod povprečjem.

Abstract

In 2021, the museum's activities were marked for the second year running by the covid-19 epidemic. Like most of the previous year, work throughout 2021 was adapted to the epidemic conditions. Because of the measures to prevent the spread of the virus, a large proportion of the activities, including the pedagogical-andragogical programme, was carried out in digital form online. Intensive work went into the setting up of the new permanent exhibition. A detailed expert report was created relating to the transfer of the activities of the Sports Museum, part of the Planica Institute of Sports, to the Slovenian School Museum. In addition to the annual publications, two exhibition leaflets, a booklet accompanying the new permanent exhibition School Rules and the didactic game A School Trip were published. In comparison to the previous year, the number of visitors increased slightly, but in comparison to the average of the last few years, it was well below average.

Ključne besede: muzej, šolstvo, letno poročilo, statistika, stare učne ure**Key words:** museum, schooling, annual report, statistics, old school lessons

* Stane Okoliš, mag. zgodovinskih znanosti, muzejski svetovalec, direktor Slovenskega šolskega muzeja, e-pošta: stane.okolis@solskimuzej.si

Uvod

Izvajanje javne službe na področju dediščine izobraževanja in vzgoje ter načrtovanih muzejskih osnovnih in posebnih nalog v okviru letnega programa Urada za razvoj in kakovost izobraževanja na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport je že drugo leto potekalo v epidemičnih razmerah. Vlada je ukrepe proti širjenju epidemije covida-19 sprejemala čez celo leto. Na začetku in na koncu leta je bila dostopnost muzeja slabša, sredi leta nekoliko boljša. Soglasje k letnemu delovnemu, finančnemu in kadrovskemu načrtu muzeja je dal svet javnega zavoda na 12. korespondenčni seji 27. januarja, ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Simona Kustec pa ga je potrdila 9. marca 2021. Letna pogodba med muzejem in ministrstvom o financiranju dejavnosti muzeja je bila sklenjena 13. maja 2021.

Zaradi epidemije je bila najbolj prizadeta pedagoško-andragoška dejavnost. Stare učne ure so v obdobju najbolj zaostrenih ukrepov proti širjenju epidemije potekale tudi na daljavo. Pedagoških programov ob jesenskih in zimskih počitnicah ni bilo. Ker so bili pedagoško-andragoški projekti lahko izpeljani le v omejenem obsegu, je bilo tudi število obiskovalcev manjše. Projekti drugih dejavnosti so bili izpeljani v celoti. V težkih razmerah so bili doseženi vsi poglobitveni letni cilji. Zavzeto in intenzivno so potekala zlasti dela za novo stalno razstavo, čeprav predvidenega odprtja rastave v letu 2021 tudi zaradi epidemije covida-19 še ni bilo.

Muzej je poleg obsežnega dela za stalno razstavo pripravil razstavo ob 30-letnici slovenske osamosvojitve in gostil razstavo Bertuchovo kraljestvo slik iz Hrvaškega šolskega muzeja iz Zagreba. Sestanki zaposlenih in strokovne konference so večinoma potekale po spletu. Prav tako je bilo zaposlenim omogočeno občasno delo na daljavo. Z novimi vpisi v sistem Cobiss in digitalizacijo muzejskih predmetov in gradiva se je povečala dostopnost dediščine za uporabnike. Izšle so vse načrtovane publikacije: poleg dveh zvezkov muzejske strokovno-znanstvene revije Šolska kronika je izšel tudi vsakoletni koledar muzeja, Pedagoški programi SŠM za šolsko leto 2021/2022, promocijska brošura Šola je zakon ob novi stalni razstavi in ob slovenskem predsedovanju EU, razstavni zloženkni ob razstavi Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji in gostujoči razstavi iz Zagreba ter poučna didaktična igra Šolski izlet.

Muzej je poleg opravljanja osnovne muzejske dejavnosti, ki se veže na skrb za dediščino na področju izobraževanja in vzgoje, s prejetimi sredstvi od ministrstva in s sredstvi iz lastne dejavnosti izvedel projekte na področju osnovnih in posebnih nalog, ki so bile opredeljene v projektih sklopih: Dokumentacijski center za zgodovino šolstva in pedagogike, Muzejska pedagogika, Razvojno-raziskovalno delo – strokovne podlage razvoja šolstva, medinstitucionalni projekt Bertuchovo kraljestvo slik, podpora izvedbi mednarodne konference na temo zgodovine izobraževanja gluhih, dejavnosti ob predsedovanju Slovenije Svetu EU in razstava ob 30-letnici samostojne Slovenije. Poleg sredstev za izvedbo navedenih nalog je muzej od ministrstva prejel tudi zelo omejena sredstva za blaženje ukrepov ob epidemiji covida-19 za dodatke zaradi covida za najbolj izpostavljena delovna mesta in za zaščitno opremo. Posebej je prejel sredstva MIZŠ za investicije v IKT-opremo. Dodatna sredstva za delovanje je muzej pridobil z lastno dejavnostjo (vstopnine, naročnine, muzejska trgovina) in so bila v celoti namenjena pokrivanju stroškov lastne dejavnosti in razvoju muzejskih programov.

Muzej je bil zaradi epidemije covida-19 večji del leta dostopen z omejitvami in pod posebnimi pogoji, v zadnji tretjini leta ob izpolnjevanju pogojev PCT. Zaposleni so delo, katerega narava je to dopuščala, opravljali tudi na daljavo. Vsak teden so bili čez celo leto kolegiji vseh zaposlenih prek platforme Zoom, enkrat tedensko pa so bila dodatno

še srečanja kustosov zaradi usklajevanja vsebine stalne razstave o zgodovini izobraževanja in vzgoje na Slovenskem. Vzporedno z delom kustosov je na stalni razstavi potekalo delo arhitektov, oblikovalcev, mizarjev, osvetljevalcev, oblikovalcev zvoka in tiskarjev. Ob strokovnem delu je čez celo leto potekalo sodelovanje vodstva muzeja pri uskaljevanju prenosa dejavnosti muzeja športa z Zavoda za šport RS Planica na Slovenski šolski muzej. Predlagana dopolnitev nalog opravljanja muzejske dejavnosti tudi na področje športa je bila sprejeta kot izziv in kot nadgradnja dosedanjega delovanja. Pred muzejem je bila izbira med stagnacijo in okrepitvijo tako kadrovske kot tudi finančno in prostorsko.

Načrtovane muzejske naloge je v letu 2021 opravilo deset redno zaposlenih delavcev. Število zaposlenih je ostalo nespremenjeno. Poleg redno zaposlenih so pri nekaterih delih pomagali tudi zunanji sodelavci. V knjižnici sta z vpisi v sistem Cobiss, pri iskanju železnih publikacij in podatkov o knjižnem gradivu ter zgodovini šolstva sodelovali upokojena knjižničarka Darja Tavčar in bibliotekarka Tatjana Hojan. Bibliotekarka Polona Koželj je bila celo leto na porodniškem in podaljšanem starševskem dopustu. Javni zavod je imel zunanjo pomoč tudi pri digitalizaciji muzejskih predmetov in gradiva, predvsem pa so pri izvajanju pedagoške dejavnosti sodelovali vodiči in animatorji starih učnih ur. Zaradi epidemije covid-19 so bile delovne obveznosti zanje manjše kot vrsto prejšnjih let, pa vendar za spoznanje večje kot predhodno leto. Ker se je stara generacija vodičev zmanjšala in so bile potrebe za njihovo delo večje, je bil jeseni organiziran tečaj za nove vodiče, od katerih so bili posamezniki ob koncu leta že uvedeni v vodenje skupin obiskovalcev in njihove priprave na udeležbo na starih učnih urah.

Obisk muzeja

Muzej je v letu 2021 obiskalo 5649 oseb, kar po naglem padcu leta 2020 v primerjavi s predhodnim letom predstavlja 4-odstotno povečanje. V muzejski pedagoški program je bilo to leto vključenih še 117 osnovnošolskih otrok v muzejski zbirki v Hrastniku in na OŠ Milana Šušteršiča v Ljubljani ter 596 osnovnošolskih otrok, ki so v programu starih učnih ur sodelovali po spletu in v statistiko obiskovalcev muzeja niso všteti.

Tabela: Obisk muzeja 2021 po mesecih, glede na starost obiskovalcev; primerjava z 2020

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	Skupaj
Predšolski	1	31	0	1	2	0	1	2	2	0	0	0	40
OŠ	4	106	134	18	532	1095	21	56	662	786	403	357	4174
SŠ	0	1	0	0	0	6	0	0	56	1	0	38	102
Študenti	0	15	3	1	8	21	3	11	9	30	10	9	120
Odrasli	9	116	18	24	73	157	26	61	139	100	63	63	849
Upokojenci	25	50	30	17	29	31	26	44	32	36	12	32	364
2021	39	319	185	61	644	1310	77	174	900	953	488	499	5649
2020	973	2066	459	0	2	204	185	326	580	604	13	27	5439
Indeks	0,04	0,15	0,4	/	322	6,42	0,42	0,53	1,55	1,58	37,5	18,5	1,04

Na obisk so podobno kot v predhodnem letu močno vplivali ukrepi proti širjenju epidemije covid-19. Ker je bila dostopnost muzeja v obeh letih zelo omejena, število obiskovalcev v obeh letih močno odstopa od povprečja zadnjih let. Največ obiskovalcev je bilo maja in junija ter septembra in oktobra, ko je bila tudi dostopnost muzeja najbolj ugodna in brez večjih omejitev. Zelo skromen je bil obisk v prvih štirih mesecih, ko je bilo za osnovnošolske skupine izpeljanih 29 starih učnih ur po spletu.

Tabela: Primerjava števila obiskovalcev v letih 2021 in 2020

a) Po starostnih skupinah obiskovalcev

	Predšolski	Osnovnošolci	Srednješolci	Študenti	Odrasli	Upokojenci	Skupaj
2021	40	4174	102	120	849	364	5649
2020	104	3467	255	192	1111	310	5439
Indeks	0,38	1,20	0,40	0,63	0,76	1,17	1,04

Kakor predhodna leta je muzej obiskalo daleč največ osnovnošolcev. Njihov delež se je v primerjavi z letom 2020 še povečal. Največ jih je muzej obiskalo maja in junija, v drugi polovici leta pa septembra in oktobra. Nekoliko se je povečal tudi delež upokojencev, delež drugih starostnih skupin pa se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšal. Osnovnošolci se v največji meri udeležujejo pedagoških programov, med upokojenci pa je več uporabnikov muzejske knjižnice in udeležencev prireditev.

Tabela: Obiskovalci z izdanimi vstopnicami in brez njih v letu 2021 in 2020

Evidenca obiskovalcev	2021	2020	Indeks 21/20
Z izdanimi vstopnicami	4849	4278	1,13
Brez izdanih vstopnic	800	1161	0,69
Skupaj	5649	5439	1,04

Obiskovalci brez izdanih vstopnic so uporabniki storitev v muzejskih oddelkih (knjižnici, fototeki), prav tako se med nje štejejo tudi obiskovalci ob dnevih odprtih vrat in udeleženci raznih muzejskih prireditev. Njihovo število se je v letu 2021, glede na predhodno leto, zmanjšalo, število obiskovalcev z izdanimi vstopnicami pa povečalo.

Tabela: Obisk tujih državljanov

Obiskovalci muzeja	2021	2020	Indeks R21/R20
Tujci z izdanimi vstopnicami	49	95	0,52

Med obiskovalci z izdanimi vstopnicami je bilo tudi 49 tujih državljanov. Njihovo število v letu 2021 predstavlja 52-odstotni delež obiskovalcev v predhodnem letu. Takšno nazadovanje je očitna posledica epidemije in ukrepov proti njenemu širjenju. Tudi ocene in pričakovanje izboljšanja epidemičnih razmer za leto 2021 so bile preveč optimistične. Dejanske razmere niso omogočale prihoda večjega števila tujih državljanov.

Stare učne ure

Šolske skupine so obisk v muzeju prilagajale splošnim epidemičnim razmeram in ukrepom proti širjenju epidemije covida-19. Število izvedb starih učnih ur se je v primerjavi s predhodnim letom povečalo za 45 odstotkov. Najmanj učnih ur je bilo januarja in februarja, ko je bilo zaradi ukrepov proti epidemiji tudi največ odpovedi. S povečanjem števila izvedenih učnih ur se je povečalo tudi število obiskovalcev. Njihovo število se je v primerjavi z letom 2020 povečalo za 20 odstotkov. Zaradi ukrepov proti širjenju epidemije in po številu manjših skupin udeležencev je bilo le 17,85 osebe na učni uri. Kakor predhodna leta je bila najbolj obiskana učna ura Lepopisja, ki daleč odstopa od vseh drugih. Njej najbližja je bila Nedeljska šola. Nadpovprečno sta bili obiskani še Vodnikova šola in Lepo vedenje. Več preostalih učnih ur ni bilo izvedenih. Na novo je bilo izvedenih šest učnih ur znova obujene Cesarske pesmi iz leta 1901.

Tabela: Učne ure 2021 (po izd. vstopnicah); primerjava z 2020

Učna ura	Izvedbe 21	Izvedbe 20	Udeleženci 21	Udeleženci 20
1. Lepopis, 1930	137	60	2441	1381
2. Nedeljska šola, 1865	71	30	1207	660
3. Stara šola za najmlajše, 1900	6	29	163	601
4. Lepo vedenje, 1907	12	18	228	299
5. Računstvo, 1905	3	10	66	239
6. Učna ura v antični Emoni	2	9	31	186
7. Vodnikova šola, 1810	14	7	199	129
8. Fizika, 1900	6	7	129	158
9. Higiena, 1937	0	3	0	67
10. Ročna dela, 1926	0	2	0	47
11. Prirodopis, 1907	0	2	0	37
12. Telovadba, 1932	0	1	0	19
13. Cesarska pesem, 1901	6	0	129	0
14. Učna ura za tujce, 1906	2	0	29	0
Učne ure skupaj	259	178	4622	3823

V rednem programu je bilo v muzejski učilnici izvedenih 259 učnih ur, na katerih je po starih učnih vsebinah in vzgojnih metodah aktivno sodelovalo 4622 obiskovalcev. Zunaj rednega programa so bili izpeljane še tri učne ure (Nedeljska šola, Vodnikova šola in Lepopis) po vnaprej napovedanem terminu ob dnevu odprtih vrat na Poletno muzejsko noč dne 19. junija 2021. Teh treh učnih ur se je skupaj udeležilo 35 obiskovalcev. Muzej je del pedagoškega programa tudi to leto izvedel na gostovanjih. Maja in junija je bil po utečeni navadi izveden program starih učnih ur lepopisa v živo v muzejski zbirki v Hrastniku za osnovne šole iz Zasavja. Na petih izvedbah učnih ur je sodelovalo 110 udeležencev. Decembra je bilo na OŠ Milana Žnidaršiča v Ljubljani izpeljano še gostovanje z učno uro iz antične Emone, ki se je udeležilo 7 učencev. Zaradi epidemije covida-19 in preventivnih ukrepov v izobraževalnih ustanovah je bil del programa izpeljan tudi po spletu. Virtualne učne ure so potekale od februarja do junija 2021. Z učnimi urami po spletu je z muzejem sodelovalo 9 OŠ. Skupaj je bilo izpeljanih 28 učnih ur Nedeljske šole, na katerih je aktivno sodelovalo 596 učencev.

Šola	Učna ura	Datum	Izvedbe	Udeležba
OŠ Poljane	Nedeljska šola	17. 3. 2021	2	37
OŠ Oskarja Kovačiča	Nedeljska šola	marca 2021	4	101
OŠ Ferda Vesela Stična	Nedeljska šola	7. in 8. 4. 2021	2	51
OŠ Ivana Groharja	Nedeljska šola	16. 4. 2021	2	47
OŠ Komenda Moste	Nedeljska šola	19. in 20. 4. 2021	4	96
OŠ F. Bevka Ljubljana	Nedeljska šola (UU)	3. in 5. 5. 2021	2	48
OŠ N. odreda Cerknica	Nedeljska šola (UU)	20. in 21. 5. 2021	5	106
OŠ Šmartno v Tuhinju	Nedeljska šola (UU)	25. in 28. 5. 2021	4	50
OŠ Spodnja Šiška	Nedeljska šola (UU)	maja in junija 2021	3	60
SKUPAJ			28	596

Novih vsebin učnih ur v letu 2021 ni bilo. Izpeljana je bila prilagoditev učne ure Nedeljska šola za izvajanje po spletu (aplikacija Zoom).

Stalna razstava – Šola je zakon!

Delovanje muzeja in večina strokovnih naporov muzeja so bili to leto osredotočeni v postavitve nove stalne razstave, ki v prihodnjih letih obeta več zanimanja za zgodovino šolstva in boljši obisk muzeja. V pripravo razstave so bili vključeni vsi razpoložljivi muzejski potenciali. Do konca leta razstava še ni bila odprta tako zaradi zaostrenih ukrepov proti širjenju epidemije kakor tudi zaradi nedokončanih UV-tiskov na veliki razstavni omari na hodniku in na ambientalnem ogrodju v razstavni sobi. Pred umestitvijo razstavnih vsebin so čez leto potekala intenzivna usklajevanja zlasti med kustosi, arhitekti in oblikovalkami. Za odprtje je bila natisnjena razstavna brošura *Beležka: šola = zakon* in izdelana animacija razstavne vsebine za plakate, ki so vabili na razstavo z aplikacijo AR-plakat Google Play. Strokovna prizadevanja kustosov in izvajalcev razstavne postavitve so bila intenzivirana za stalno razstavo. Tudi sredstva iz osnovne naloge Razvojno raziskovalno delo – strokovne podlage razvoja šolstva, s katerimi Urad za razvoj in kakovost izobraževanja podpira strokovno in raziskovalno delo muzeja, so bila v celoti namenjena postavitvi stalne razstave. V začetku jeseni so bila nekoliko povečana. Pripravo razstavnih besedil in izbor razstavnega gradiva je bilo treba smiselno in strokovno ustrezno umestiti na razstavo. Namesto vodnika po razstavi je bila izdelana *Beležka: šola = zakon*, ki na svojstven način obiskovalca povabi na razstavo. Za postavitev na stalno razstavo so bile izdelane replike muzejskih premetov: v Narodnem muzeju Slovenije je bila izdelana replika medalje Marije Terezije, v Slovenskem etnografskem muzeju pa pomanjšana kopija panjske končnice; konjička, boben in punčko z začetka 19. stoletja je izdelal zunanji sodelavec Marijan Javoršek; Zavod za sodobne kiparske raziskave je izdelal kopijo konjička iz obdobja razsvetljenstva; rokopisni oddelek NUK je pripravil digitalne posnetke Frischlinovega učnega reda iz 1584; pri Raori, d. o. o., so izrisali slikovne podobe žigov in stampiljk, podjetje Sitar 1920, d. o. o., pa je izdelalo pečatnika Valentina Vodnika in srednjeveškega lončarskega ceha, dve leseni stampiljki z napisom ABECEDNIK v gotici in dva kompleta stampiljk za prve črke abecede od A do K, vse s priloženimi blazinicami; Arhiv Republike Slovenije je v skladu s konservatorsko-restavratorsko stroko izdelal repliko slovensko-nemške izdaje Splošne šolske naredbe (1777), v Raori, d. o. o., pa so obdelali in natisnili digitalne posnetke Splošne šolske naredbe in slovensko nemške izdaje Metodne knjige (1777); IKONOS Kragelnik Marko, s. p., je posnel nastop srednjeveškega učitelja ter več zvokov za srednjeveško obdobje razstave; Urška Boljkovac je fotografirala predmete in šolske motive za katalog stalne razstave. Nakup strokovne literature s področja zgodovine šolstva in pedagogike je bil vezan na vsebine stalne razstave. Slovenska besedila na razstavni steni stalne razstave so bila lektorirana, prav tako v sorazmerno manjšem obsegu tudi angleška.

Občasna razstava – ob 30-letnici slovenske osamosvojitve

Slovenski šolski muzej je v počastitev 30-letnice osamosvojitve pripravil občasno mobilno razstavo *Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji*. Zaradi dela za stalno razstavo je bila med 24. junijem in 15. oktobrom 2021 postavljena v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport na Masarykovi 16 v Ljubljani. Razstavna vsebina je po časovnih in vsebinskih sklopih razporejena na petnajstih premičnih panojih, z izpostavljenimi temami in vsebinskimi poudarki pa predstavlja pomembnejše korake na poti izobraževanja od obdobja pred osamosvojitvijo do danes. Izpostavljen je prelom z izobraževanjem v Jugoslaviji, ki se je v začetku osemdesetih let izostril v poskusih uved-

be skupnih programskih jeder v izobraževanju in vzgoji. Na razvoj šolstva so navezani procesi osamosvajanja, demokratizacije, tehnološkega razvoja in novih potreb po znanju v razvitem svetu. Ob razstavi je bila natisnjena razstavna zloženka, v digitalni obliki pa je bilo poleg razstavnih panojev na spletni strani muzeja objavljeno še uvodno besedilo. Razstava je bila z izbranimi panoji 29. junija 2021 predstavljena na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu. Od sredine oktobra do konca leta je bila dostopna tudi v matičnih muzejskih prostorih. Razstava je sad skupinskega dela. Pri njeni postavitvi, promociji in zasnovi kot tudi dejavnostih ob njej so sodelovali Anton Arko, Marko Ljubič, Klara Keršič in Stane Okoliš. Razstavne panoje je oblikoval Marjan Javoršek in računalniško obdelal Matjaž Kavar. Na razstavo se je navezovala tudi tematska številka revije Šolska kronika (št. 1, 30/2021) in jo vsebinsko dopolnila. V sklopu razstavega projekta je bila izdelana didaktična igra Šolski izlet, pri kateri igralci na privlačen, inovativen in igriv način spoznavajo dogodke in procese, ki so privedli do slovenske osamosvojitve.

Gostujoča razstava – iz Hrvaškega šolskega muzeja

Hrvaški šolski muzej iz Zagreba je od konca novembra gostoval z razstavo Bertuchovo kraljestvo slik v zgornjem muzejskem hodniku, ki je bil z odstranitvijo drugega dela stare stalne razstave prenovljen. Hrvaški šolski muzej iz Zagreba, ki ga je leta 2020 močno prizadel potres, je po dejavnosti najbližji in najbolj primerljiv Slovenskemu šolskemu muzeju. Njuno delovanje je prepleteno z dolgoletnim strokovnim sodelovanjem. Razstava je na Hrvaškem doživela precejšen odmev. Izbor vsebine po razstavnih panojih iz Zagreba in za slovenske dopolnitve ter pojasnitve je opravil kustos dr. Branko Šuštar. Spremljevalna besedila panojev so bila prevedena v slovenski jezik.

Za prevoz panojev in postavitev razstave iz Hrvaškega šolskega muzeja je poskrbel Fredy Fijačko, večiji del postavitve razstavnih eksponatov in za celostno podobo razstave pa je ob kustosu razstave izvedel Marjan Javoršek. Razstava je bila zaradi vladnih ukrepov proti širjenju epidemije odprta brez slovesne prireditve. Razstava je predstavila ilustracije iz otroške enciklopedije Friedricha Justina Bertucha, ki velja za očeta slikanice. Njegov Bilderbuch für Kinder je v več zvezkih izhajal od konca 18. stoletja do začetka 19. stoletja. Med dragoceno gradivo zagrebškega muzeja so ga uvrstili ob njegovi ustanovitvi leta 1901. Razstavo je leta 2016 pripravila kustosinja Kristina Gverić. V razstavni zloženki je kustos dr. Branko Šuštar prvotno besedilo v slovenskem prevodu dopolnil s podatki o Hrvaškem šolskem muzeju in razstavnem gradivu, navaja pa tudi primerke Bertuchove knjige za otroke Bilderbuch für Kinder v slovenskih knjižnicah. Poleg dveh izvirnih zvezkov iz knjižnice na Ravnah na Koroškem sta bila razstavljena tudi dva izvirna zvezka iz knjižnice uršulinskega samostana v Ljubljani. V razstavi vitrini so bile predstavljene še publikacije Hrvaškega šolskega muzeja ob 120-letnici delovanja.

Pedagoško-andragoški programi odprtega muzeja

Slovenski šolski muzej je zainteresirani javnosti omogočil brezplačen ogled razstav in udeležbo na razvejanem pedagoško-andragoškim programu ob dnevih odprtih vrat, ki pa so bili zaradi epidemije covida-19 okrnjene. Na Poletni muzejski noči so bile izpeljane tri stare učne ure z različno vsebino. Na Ta veseli dan kulture v začetku decembra sredi epidemije ni bilo obiskovalcev. Del dogodkov je potekal na spletu. Za slovenski kulturni praznik je muzej pripravil 5 objav o šolanju Franceta Prešerna, za Ta veseli dan kulture pa 3 objave o delu kustosa pedagoga in video o praznovanju 50-letnice Sekcije za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije. V primerjavi s predhodnim letom se kaže občutna razlika pri obhajanju kulturnega praznika, saj v letu 2020 še niso veljali ukrepi proti širjenju epidemije covida-19. Ob dnevih odprtih vrat je bilo čez celo leto vsega 328 obiskovalcev.

Tabela: Primerjava obiska ob dnevih odprtih vrat 2021 in 2020

Datum	Prireditve	2021	2020	Indeks
8. februar 2021	Kulturni praznik – Prešernov dan	238	732	0,33
18. maj 2021	Mednarodni dan muzejev	9	0	/
19. junij 2021	Poletna muzejska noč	81	107	0,76
3. december 2021	Ta veseli dan kulture	0	/	/
Skupaj		328	839	0,39

Počitniški programi

Navkljub prizadevanju in načrtovanju zaradi slabih epidemioloških razmer ni bilo izvedb pedagoških programov v obdobju zimskih niti jesenskih počitnic v letu 2021.

Odprti muzej ob tednih za posebne skupine

Muzej je bil v tednu študentske kulture (22.–28. marca) prosto dostopen za študente, v tednu družin (15.–22. maja) za družine in v tednu otroka (4.–10. oktobra) za otroke. V tednu študentske kulture so muzej obiskali trije študenti, v tednu družin pa 15 družinskih članov. Skupaj je muzej omogočil prost vstop 19 obiskovalcem v dnevih, ki so bili posvečeni posebnim skupinam.

Muzej na festivalih in drugih prireditvah

Muzej je brezplačne vsebine pedagoško-andragoškega programa in drugih muzejskih dejavnosti posredoval tudi na izobraževalno-sejemskih prireditvah in festivalih. Večina prireditev je potekala v živo, vendar z veliko mero zavedanja prisotnosti epidemičnih razmer, po spletu (Zoom) pa je bil izveden le dan grškega jezika. Delavnico Stara grščina je pripravila in vodila Klara Keršič. Izvedla je tri delavnice, ki se jih je 9. februarja udeležilo 50 obiskovalcev. Na festivalu Igraj se z mano sta muzejska zunanja sodelavca Marjan Javoršek in Tamara Šterk 27. maja na Kongresnem trgu izvedla delavnico Igra spomin: šolski predmeti in pripovedi rastlin, ki se je udeležilo 24 obiskovalcev. Na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu je kustos Anton Arko 29. junija predstavil razstavo Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji in sodeloval na okrogli mizi Zgodba o pogumu ali kako obravnavati 30-letnico samostojnosti. Na okrogli mizi je bilo 27 udeležencev. Delavnico Nevidna pisava, skrilaste tablice in kazni so pripravili Neža Jogan, Hana Čosić, Matej Prevc in Marjan Javoršek ter jo 11. septembra izvedli v sklopu Znanstivala, ki je potekal na Stritarjevi ulici v Ljubljani. Delavnico si je ogledalo 350 obiskovalcev. Na sejmsko-izobraževalnih prireditvah je tako na pedagoško-andragoških projektih Slovenskega šolskega muzeja sodelovalo še 451 udeležencev.

Vpisi muzejskih predmetov v sistem Galis

Z evidentiranjem in dokumentiranjem muzejskih predmetov in novimi vpisi v muzejski program Galis je izkazana osnovna dejavnost muzeja, ki je temelj strokovnega dela vsakega kustosa in prva naloga vsakega muzeja. Zaradi priprave stalne razstave je bil načrt v letu 2021 nekoliko manjši, v primerjavi s predhodnim letom je bila zato manjša tudi realizacija. V sistemu Galis je bilo evidentiranih 155 in dokumentiranih 184 muzejskih predmetov, v programu Word pa je bilo popisanih 638 novih predmetov podarjene šolske dediščine.

Evidentiranje muzejskih predmetov

Kustos Anton Arko je v sistemu Galis evidentiral 42 muzejskih predmetov. Pregledal in vpisal je učbenike, ki so kot dvojniki izločeni iz knjižničnega fonda, in jih uvrstil v

zbirko učbeniki dvojniki za šolske predmete kemija, latinščina, srbohrvaščina in angleščina. Kustosinja mag. Marjetka Balkovec Debevec je v sistemu Galis nadaljevala evidenčne vpise za 35 muzejskih predmetov v zbirki Izdelki učencev in učiteljev – šolske risbe, ki so bili muzeju podarjeni leta 2007 iz zapuščine učiteljic, sester Minke in Ane Očakar. Kustos Marko Ljubič je v sistem Galis evidentiral 37 novjših muzejskih predmetov, ki jih je obdelal pri izboru za postavitev na stalni razstavi Šola je zakon! za obdobje samostojne Slovenije. Kustosinja Mateja Ribarič je evidentirala 15 razglednic s šolsko motiviko: šolske stavbe, skupinske fotografije, portreti in panorame krajev (portret Antona Martina Slomška, Kostanjevica na Krki, Fram, Ljubljana Polje, Kobilje, Begunje pri Cerknici, Cerklje ob Krki, Moravče in Jurij Vega, Loka pri Zidanem Mostu, Trzin, Trbovlje, Homec pri Kamniku, Realna gimnazija Murska Sobota, OŠ Lenart, OŠ Črnomelj), ki jih je muzej 22. oktobra 2021 odkupil od zbiratelja Miša Goriča. Poleg odkupljenih razglednic je evidentirala še 21 fotografij na šolsko tematiko, ki jih je muzeju 18. marca 2021 podaril Igor Pirc iz Ljubljane. Kustos dr. Branko Šuštar je v sistem Galis evidentiral 5 šolskih zvezkov. Klara Keršič (66) v knjižnici in Mateja Pušnik (572) na sprejemnici sta v programu Word popisali še 638 raznovrstnih predmetov šolske dediščine, ki so bili med letom podarjeni muzeju.

Tabela: Število evidentiranih muzejskih predmetov posamezno

Kustos/kustosinja	Načrt 2021	Realizacija 2021	indeks R21/N21
Anton Arko, višji kustos	30	42	1,40
Mag. M. Balkovec Debevec, muzejska svetnica	25	35	1,40
Marko Ljubič, višji kustos	30	37	1,23
Mateja Ribarič, muzejska svetovalka	30	36	1,20
Dr. Branko Šuštar, muzejski svetnik	30	5	0,17
Skupaj	145	155	1,07

Inventariziranje muzejskih predmetov

Kustosi so evidentirane predmete v sistemu Galis večinoma tudi dokumentirali in inventarizirali. Kustos Anton Arko je inventariziral vseh 42 evidentiranih muzejskih predmetov v zbirki učbeniki dvojniki za učne predmete kemija, latinščina, srbohrvaščina in angleščina. Učbeniki se večinoma nanašajo na osnovnošolsko raven izobraževanja, izvirajo pa iz prve polovice dvajsetega stoletja. Tudi kustosinja mag. Marjetka Balkovec Debevec je evidentirane predmete iz zbirke šolskih risb – Izdelki učiteljev in učencev v celoti inventarizirala. Izdelki so nastali v meščanski šoli in na učiteljski pri uršulinkah v Ljubljani in Mekinjah, kjer sta sestrji pridobili poklic učiteljice. Motivika risb je večplastna in zato uporabna pri različnih muzejskih projektih. Poleg navedene zbirke je kustosinja inventarizirala še predmete iz zbirke spominski predmeti in drugi šolski pripomočki ter predmete iz zbirke igrači, ki so namenjeni predstavitvi na novi stalni razstavi. Kustos Marko Ljubič je dokumentiral in inventariziral muzejske predmete iz najnovejšega obdobja, ki so bili v izboru za postavitev na stalno razstavo. Poleg računalniške opreme po letu 1991, ki jo je muzeju podarila Srednja šola tehniških strok Šiška, so bile obdelane še šolske potrebščine z začetka enaindvajsetega stoletja. Kustosinja Mateja Ribarič je inventarizirala 65 muzejskih predmetov v zbirki razglednic. Muzej je razglednice s šolskimi motivi odkupil od zbirateljev (Mišo Gorič, Marko Černeha in Marko Korenčan) v letu 2021 in v predhodnih letih. Kustos dr. Branko Šuštar je inventariziral 5 evidentiranih šolskih zvezkov in ni dosegel načrtovanega obsega dokumentiranja muzejskih predmetov.

Tabela: Število inventariziranih muzejskih predmetov posamezno

Kustos/kustosinja	Načrt 2021	Realizacija 2021	Indeks R21/N21
Anton Arko, višji kustos	30	42	1,40
Mag. M. Balkovec Debevec, muzejska svetnica	30	35	1,17
Marko Ljubič, višji kustos	30	37	1,23
Mateja Ribarič, muzejska svetovalka	60	65	1,08
Dr. Branko Šuštar, muzejski svetnik	30	5	0,17
Skupaj	180	184	1,02

Knjižnično gradivo

Knjižnica Slovenskega šolskega muzeja spada med slovenske specialne knjižnice za področje šolske preteklosti in skrbi za redni dotok knjižničnega gradiva. V obdobju odsotnosti bibliotekarke Polone Koželj, ki je bila na porodniškem dopustu do 6. novembra 2021, je v knjižnici na delovnem mestu informator/organizator pomagala Klara Keršič. Sprejemala je uporabnike, njihove klice in odgovarjala na elektronska sporočila. Za uporabnike sta ob njej v knjižnici skrbela še kustos Anton Arko ter kot prostovoljka upokojena bibliotekarka Tatjana Hojan. Vpise v sistem Cobiss je opravila višja knjižničarka Darja Tavčar. Večji del podarjenega knjižničnega gradiva (408 enot) je popisala Klara Keršič, manjši del (202 enot) pa Mateja Pušnik na sprejemnici na delovnem mestu organizator in koordinator kulturnih programov. Poleg podarjenega gradiva je knjižnica pridobila 437 novih enot knjižnega gradiva. Med temi je 202 novih monografij. Njihov večji del je bil muzeju podarjen (127), delno so bile nabavljene (54), nekaj jih je v muzeju našlo svoje mesto z izmenjavo (20), en izvod pa tudi z lastno izdajo. Redno so v knjižnico prihajale že naročene serijske publikacije. V letu 2021 je knjižnica prejela 235 izvodov revij. Glede na predhodno leto, se je število enot knjižničnega gradiva, ki ga je muzej prevzel, močno povečalo in je že preseгло načrt za leto 2025. K povečanju je pripomoglo tudi tekoče popisovanje podarjenega knjižnega gradiva.

Vpisi knjižnih enot v sistem Cobiss in dokumentiranje knjižničnega gradiva

Vpis knjižničnega gradiva v spletni sistem Cobiss je v celoti opravila zunanja sodelavka, višja knjižničarka Darja Tavčar. Izveden je bil v obsegu finančnih sredstev, ki jih za to delo namenja ministrstvo v sklopu osnovne naloge Dokumentacijski center za zgodovino šolstva in pedagogike. Vpis knjižničnega gradiva v sistem Cobiss iz starega knjižnega fonda in vpisi tekoče pridobljenega gradiva so presegli načrt tudi zato, ker je zunanja sodelavka, ki ima za to delo vse potrebne certifikate NUK-a, velik del vpisov opravila tudi kot prostovoljka. Epidemija covid-19 na njeno delo ni imela takšnega vpliva kot predhodno leto. V letu 2021 je bilo v sistem Cobiss vnesenih 437 enot novega knjižničnega gradiva (202 monografiji, 235 serijskih publikacij) ter 2390 enot starega knjižničnega gradiva, kar skupaj znes 2827 enot.

Pedagoška knjižnica ima v šolskem muzeju osrednjo vlogo, saj je učbenik glavni muzejski predmet. Slovenski šolski muzej ima v knjižnici čez 50 tisoč enot zelo dragocene knjižnega gradiva, ki se obdeluje in vpisuje v knjižnični spletni sistem Cobiss tudi za nazaj. Z vpisi v spletni sistem Cobiss je bolj dostopno za širšo javnost. Med publikacijami iz starega fonda je bilo vnesenih več kot tisoč publikacij, ki jih v Republiki Sloveniji hrani le knjižnica Slovenskega šolskega muzeja. Večina so nemški učbeniki, berila, poučna literatura, gradivo v grščini in latinščini ter druga pedagoška literatura. Arhivskih knjig, to so publikacije po letu 1850, je bilo čez 130. Po vsebini sodijo med klasično književnost in nemške učbenike (v gotici).

Tabela: *Vpis knjižničnega gradiva v Cobiss*

	Realizacija 2021	Realizacija 2020	Načrt 2021	Indeks R21/N21
Vpisi iz starega fonda	2390	1501	1900	1,26
Vpisi tekočega gradiva	437	398	500	0,87
Skupaj	2827	1899	2400	1,18

Izmed 2390 enot gradiva iz starega knjižničnega fonda, ki je bilo vpisano v spletni knjižnični sistem Cobiss, je bilo 2313 monografskih in 77 serijskih publikacij. Upokojena višja knjižničarka Darja Tavčar je kreirala 717 zapisov, 1284 jih je prevzela iz drugih baz, 389 enot gradiva pa je inventarizirala. V bazo CONOR.SI je v letu 2021 vpisala 434 novih imen avtorjev.

Iskane publikacije v Cobissu

Iskanje v Cobiss+ pomeni vnos iskalne zahteve v obrazec baze vpisov knjižnega gradiva knjižnice Slovenskega šolskega muzeja (SSMULJ). S sprožitvijo iskanja se odprejo bibliografski zapisi ali zadetki. Statistika izpisov zajame vse bibliografske zapise, ki jih je uporabnik tudi dejansko odprl. V letu 2021 je bilo v uporabniški aplikaciji Cobiss+ po bazi knjižnice Slovenskega šolskega muzeja (SSMULJ) tako izvedenih 7460 iskanj, izpisov knjižnega gradiva iz baze pa je bilo 15.515. V primerjavi z letom 2020 se je število iskanj in izpisov izjemno zmanjšalo, kar se je v načrtu za leto 2021 tudi pričakovalo. Zmanjšanje je povezano tudi s pregledovanjem knjižnega gradiva in s preverjanjem podarjenega gradiva, ki ga je v letu 2020 v večjem obsegu opravila Klara Keršič na delovnem mestu nadomestne zaposlitve.

Digitalizacija muzejskih predmetov in gradiva o zgodovini šolstva

Z uporabo novega optičnega čitalca se je zelo očitno povečala učinkovitost dela pri digitalizaciji muzejskih predmetov in gradiva. Ob povečanju odobrenih ur, ki so bile namenjene za digitalizacijo, je bil čas digitaliziranja v primerjavi s predhodnim letom za 26 % bolje izkoriščen. Realizacija digitalizacije muzejskih predmetov je bila v letu 2021 za 23 % večja od načrta, v primerjavi z letom 2020 pa večja za 58 %. Z vidika dolgoročnega načrtovanja je cilj digitalizacije s postopnim povečanjem odobrenih ur do leta 2025 uresničljiv. Največ digitaliziranih enot v letu 2021 je slikovno gradivo in predmeti (fotografije) iz nekdanje razstavne zbirke, v kateri je po kronologiji prevzema zbrano raznovrstno primarno kot tudi sekundarno muzejsko gradivo; tako npr. fotokopije gradiva različne vrednosti iz šestdesetih in sedemdesetih let 20. stoletja. Na eni strani so pomembne kopije arhivskih dokumentov iz dunajskih, graških in drugih arhivov iz zgodovine šolstva na Slovenskem, na drugi pa kopije iz literature, ki se navezuje tudi na šolsko preteklost. Več digitaliziranih posnetkov je bilo opravljenih za dopolnitev stalne razstave in postavitev razstave ob 30-letnici slovenske osamosvojitve. Digitalizirani posnetki so bili opravljeni tudi ob pripravi muzejskih publikacij in objavah raznovrstnih vsebin na spletu.

Digitalizacijo muzejskih predmetov in gradiva o zgodovini šolstva in vzgoje je v celoti izvedel zunanji sodelavec Marjan Javoršek. Nov optični čitalec omogoča izvajanje digitalnih posnetkov do velikosti formata A3. Kot izhodišče pri izvajanju digitalizacije so bili določeni novi parametri, ki bolj ustrezajo naravi tovrstnega dela. Realizacija je bila nad pričakovanji, prav tako se je v primerjavi s prejšnjim letom močno povečalo število digitalnih posnetkov. Večinoma je bilo digitalizirano slikovno gradivo iz nekdanje razstavne zbirke. Po drugi strani je bilo digitalizirano gradivo za tekoče potrebe pri postavitvi stalne razstave, na občasni razstavah in v pripravi na izid publikacij. Muzejska knjižnica je v

letu 2021 začela sodelovati v projektu Šole in imperialne, nacionalne in transnacionalne identifikacije: Habsburška monarhija, Jugoslavija in Slovenija, ki se izvaja v okviru Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in ga sofinancira ARRS. V navezi z Inštitutom za novejšo zgodovino je bilo v okviru omenjenega projekta digitaliziranih 8 starejših učbenikov (1797 digitalnih posnetkov), ki so bili javno objavljeni na portalu Sistory. Projekt se bo nadaljeval v letu 2022.

Konserviranje, restavriranje, izdelava replik muzejskih predmetov

Konservatorsko-restavratorsko delo je bilo posvečeno pripravi muzejskih predmetov za stalno razstavo Šola je zakon!. Izvedeno je bilo v prostorih Srednje šole tehniških strok Šiška, ki je muzeju omogočila opravljanje dejavnosti po izselitvi delavnice v depo Zalog. Manjši del nalog je bil izveden tudi v delavnici Etnografskega muzeja. V depo Zalog so bili leta 2021 spravljene knjižnično gradivo in razstavni materiali s stare stalne razstave na zgornjem hodniku matične muzejske stavbe ter prevzeti muzejski predmeti iz OŠ Zalog, Srednje šole tehniških strok Šiška in Srednje frizerske šole: starejše šolske table, knjižničarski pult, telovadna oprema, šolski zvonci in slikovno gradivo. Intenzivno se je poizvedovalo za nove prostore za hrambo muzejskih predmetov, ker je Zavod RS za blagovne rezerve muzeju za naprej odpovedal uporabo depoja. V muzeju je bila pripravljena nova shema za požarni načrt, izveden je bil pregled gasilnih aparatov in pregled pomanjkljivosti ter izboljšav varnosti muzeja. V zgornjem muzejskem hodniku, v katerem je bil drugi del stalne razstave, je bil pripravljen razstavni prostor za občasne razstave.

Konservatorsko-restavratorski tehnik je za stalno razstavo konserviral šolska ravnila in šestila. Pripravil je luči za učilnico iz obdobja med svetovnima vojnama. Konserviral in očistil je makete učencev in učiteljev, lesene puščice, držala pisal, šolski prapor in hranilnike Ciril Metodove šolske družbe. Restavriral in konserviral je dve večji svetili iz sedemdesetih let za učilnico v obdobju socializma in podstavek globusa. Restavriral je violino Luthers, lok violine ter škatlo za njeno hranjenje. Restavriral je stekleno posodo za predstavitev živali (žabe), namočene v alkoholu, nagačeno ptico (zlomljen vrat, molji) in male luči iz učilnice v sedemdesetih letih. Za učilnico med vojnama je priskrbel, konserviral in restavriral tudi malo Lutzovo peč. Obnovil je razpelo in restavriral stereoskop in influenčni stroj. Med replikami muzejskih predmetov je izdelal ladijski pod za učilnico, šibe, voščene tablice in razpela za pouk pri učnih urah, lesene puščice in meč za stalno razstavo. Izvedel je preventivno konservatorsko delo v depoju Zalog in na Plečnikovem trgu (pasti za molje in mušice).

Publikacije muzeja

Od predvidenih so izšle vse štiri vsakoletne publikacije muzeja. Razen strokovno-znanstvene revije Šolska kronika – revija za zgodovino šolstva in vzgoje v dveh zvezkih (redni dvojna in enojna tematski številki), brošure o muzejskem pedagoškem programu Pedagoški programi Slovenskega šolskega muzeja v šolskem letu 2021/2022 in koledarja muzeja za leto 2022 sta izšli še razstavni zloženci ob občasni razstavi ob 30-letnici slovenske osamosvojitve in gostujoči razstavi iz Zagreba o prvi otroški enciklopediji ter promocijska brošura ob odprtju stalne razstave Šola = zakon, ki na svojstven način vabi k ogledu šolske preteklosti od prazgodovine do sedanjosti. Ob projektih, ki jih je muzej pripravil ali v njih sodeloval, so izšli tudi manjši plakati, e-letaki in druga e-sporočila.

1. Šolska kronika – revija za zgodovino šolstva in vzgoje, št. 1/2021, 30/LIV, str. 1–148, tematska številka ob razstavi Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji (ur. Anton Arko).

2. Šolska kronika – revija za zgodovino šolstva in vzgoje, št. 2–3/2021, 30/LIV, str. 149–404 (ur. Anton Arko).
3. Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji, ob 30-letnici smostojne Slovenije, Publikacija (razstavna zloženska) št. 144, 4 str. (ur. Anton Arko).
4. Slovenski šolski muzej, Pedagoški programi v šolskem letu 2021/2022, Publikacija muzeja (brošura) št. 145, 36 str. (ur. M. Pušnik, mag. M. B. Debevec in K. Guzej).
5. Koledar SŠM 2022, Novih znanj in modrosti, Publikacija muzeja (koledar) št. 146, 24 str. (ur. Marjan Javoršek, M. B. Debevec).
6. Bertuchovo kraljestvo slik – Odkrij skrivnosti otroške enciklopedije, Publikacija muzeja (razstavna zloženska) št. 146, 6 str. (ur. dr. Branko Šuštar).
7. Šola = zakon : [Slovenski šolski muzej : z malo beležko po stalni razstavi] Publikacija muzeja (brošura) št. 148, 32 str. (ur. mag. Marjetka Balkovec Debevec).

Šolska kronika – revija za zgodovino šolstva in vzgoje je izšla v treh številkah in v dveh zvezkih. V dvojni številki revije (ŠK 2021/2–3) je izšlo 6 znanstvenih člankov, v tematski številki (ŠK 2021/1) pa še trije. Tematska številka revije je bila posvečena tridesetletnici slovenske osamosvojitve, navezovala se je na istoimensko razstavo in jo vsebinsko dopolnila. Skupaj z uvodnim besedilom so bili v reviji natisnjeni tudi razstavni panoji. Na koledarju muzeja za leto 2022 Novih znanj in modrosti je po zgodovinskih obdobjih predstavljena nova stalna razstava Slovenskega šolskega muzeja Šola je zakon! Z njim muzej promovira muzejsko dejavnost in posebej odprte nove stalne razstave. V brošuri Slovenski šolski muzej, Pedagoški programi v šolskem letu 2021/2022, je zajeta pedagoško-andragoška dejavnost muzeja, po kateri je najbolj prepoznaven in obiskan. Posebej so predstavljene novosti, na katere so bralci in zlasti obiskovalci posebej opozorjeni. Brošura je dosegljiva na domači spletni strani muzeja in na številnih socialnih omrežjih, na katerih muzej oglašuje.

Skupni projekti s šolami zunaj muzeja

Iz pregleda skupnih pedagoških, publicističnih in razstavnih projektov muzeja s šolami in njihove primerjave sodelovanja z drugimi organizacijami izhaja, da je epidemija covida-19 prizadela predvsem sodelovanje muzeja s šolami. Skupnih projektov s šolami je bilo manj kot leta 2020, z drugimi organizacijami na področju dela muzeja pa več. Okrnjeno sodelovanje muzeja s šolami se je poznalo že pri obisku šolskih skupin pri pedagoških programih v muzejskih prostorih, zunaj muzeja še toliko bolj, medtem ko razstavnih in publicističnih skupnih projektov ni bilo.

V muzejski zbirki v Hrastniku je muzej v sodelovanju z Zasavskim muzejem izpeljal pedagoški program starih učnih ur za osnovne šole v Zasavski regiji. Sodelovanje z osnovnimi šolami je potekalo tudi v Komisiji za delo z zgodovinskimi krožki, ki je dolgoletni projekt Zveze prijateljev mladine Slovenije. S pregledovanjem in ocenjevanjem nalog na raziskovalno temo Osamosvajanje Slovenije in dogajanje v mojem kraju sta v njem aktivno delovali kustosinji Mateja Ribarič in mag. Marjetka B. Debevec. Muzej je 9. februarja gostoval na OŠ Milana Šuštaršiča z Učno uro v antični Emoni, ki jo je izvedel animator *magister* Matej Prevc. Ob dnevu grškega jezika je na isti dan Klara Keršič izvedla delavnico o pedagoški dejavnosti v Slovenskem šolskem muzeju na Oddelku za klasično filologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Vodstvo Srednje šole tehniških strok Šiška je omogočilo konservatorsko-restavratorskemu tehniku Franciju Kadivcu izvajanje dejavnosti muzejske delavnice s konservatorskimi in restavratorskimi posegi na muzejskih predmetih za stalno razstavo ter izdelavo replik muzejskih predmetov za izvajanje starih učnih ur.

Projekti z drugimi organizacijami na področju delovanja muzeja

Medtem ko je bilo sodelovanja v skupnih pedagoških projektih s šolami v primerjavi s predhodnim letom manj, je bilo tako pedagoških kot tudi publicističnih in razstavnih projektov muzeja z drugimi organizacijami precej več kot predhodno leto. S pedagoškimi projekti je muzej 29. junija 2022 nastopil na Kulturnemu bazarju v Cankarjevem domu, na katerem je kustos Anton Arko ob razstavi Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji predstavil tudi delavnice domovinskih tem in državnih praznikov v osnovnih šolah. V projektu Naprej v preteklost, ki je potekal med 22. in 28. marcem v organizaciji Skupnosti muzejev Slovenije, je muzej pripravil več objav z video posnetki na socialnih omrežjih v tematskih sklopih Zraven sem bil, ko se je svitalo in Spomini učencev in učiteljev na osamosvojitve Slovenije. V projektu Naprej v preteklost, ki ga je SMS med 2. in 12. decembrom nadaljevala v sklopu Veselega decembra, je bilo pet objav in deset videov s predstavitvijo muzejskega dela na socialnih omrežjih. V ciklusu spletnih predstavitev slovenskih muzejev, ki ga je med epidemijo covida-19 vodilo Slovensko muzejsko društvo, je mag. Stane Okoliš 20. decembra predstavil zgodovino Slovenskega šolskega muzeja, mag. Marjetka Balkovec Debevec pa novo stalno razstavo. Predstavitev je dostopna na spletni strani SMD. Na seminarju usposabljanja za učitelje Učilnica v naravi je kustosinja Mateja Ribarič v sodelovanju z Zavodom Petida 18. novembra po Zoomu izvedla predstavitev razstave Učilnica v naravi: šolski vrt včeraj, danes, jutri, ki je bila pred več leti najprej postavljena v Slovenskem šolskem muzeju in je v naslednjih letih gostovala v več krajih po Sloveniji. Muzej je na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport prijavil projekt Sodelovanje šole in muzeja kot primer aktivne metode pri spoznavanju zgodovinskih vsebin v drugi triadi OŠ, ki je bil sprejet v katalog usposabljanj za učitelje (KATIS) za šolsko leto 2021/2022. Razpisno dokumentacijo in promocijo projekta je pripravila Klara Keršič, ki se je udeležila tudi dveh izobraževalnih srečanj za pripravo programa. Na III. kongresu slovenskih muzealcev, ki je 3. in 4. junija v organizaciji ICOM Slovenija, Skupnosti muzejev Slovenije in Slovenskega muzejskega društva potekal po spletu, je aktivno sodelovala mag. Marjetka Balkovec Debevec s prispevkom: Pedagoški kader mora biti ideološko zgrajen!, v katerem je obravnavala ideologijo v šolstvu. Mag. Marjetka Balkovec Debevec je imela 7. februarja po spletu tudi slavnostni nagovor ob kulturnem prazniku, ki ga je s podelitvijo Župančičevih nagrad pripravila Občina Črnomelj. V sklopu prireditev ob občinskem prazniku občine Črnomelj je imela 17. februarja tudi spletno predavanje o utripu Črnomlja v začetku 20. stoletja, ki je bilo objavljeno na spletnih medijih Občine Črnomelj in na Vaš kanal TV Novo mesto.

V publicističnih projektih je kustos Marko Ljubič pripravil članek Samostojno šolstvo v samostojni Sloveniji, ki je bil objavljen v SLO časi, kraji, ljudje; slovenski zgodovinski magazin, Posebna izdaja 2021, str. 73–75. V tematski številki Šolske kronike (1/2021, str. 89–120) je objavil članek o sodobni šolski zgovovini v RS pod naslovom Samostojni! Iz socializma v demokracijo – iz osemletke v devetletko – iz analogne v digitalno dobo. Za objavo v redni številki Šolske kronike (2–3/2021, str. 324) je pripravil še uvodno besedilo k Spominom na šolo in mladost (avtor: J. Gruden). Kustos Anton Arko je kot soavtor razstave Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji pripravil uvodno besedilo k njeni predstavitvi v tematski številki Šolske kronike (1/2021, str. 9–10). Mag. Marjetka Balkovec Debevec je skupaj z Mihom Mlinarjem uredila knjižico Valvasorjeve nagrade, priznanja in diplome za leto 2020, ki ga je v Ljubljani izdalo Slovensko muzejsko društvo, 2021. Dr. Branko Šuštar je napisal In memoriam Slavica Pavlič 1929–2020 o večletni ravnateljici Slovenskega šolskega muzeja, ki je bil objavljen v Kroniki 69, št. 1, 2021, str. 187–188. Kustosinja Mateja Ribarič je pripravila poročilo o občasni razstavi Učilnica v naravi: šolski vrt

včeraj, danes, jutri za objavo v osrednji slovenski muzejski reviji Argo in v reviji Glasnik SEM. Sodelovala je z avtorico recenzije o tematski številki Šolske kronike o projektu 20 let učnih ur dr. Rajko Bračun Sova prav tako za objavo v reviji Argo. V čitalnici Slovenskega šolskega muzeja je bila 30. septembra 2021 tudi predstavitev znanstvene monografije Sodraških 800, ki je v založništvu Občine Sodražica izšla leta 2020, v njej pa so trije članki posvečeni zgodovini sodraške šole. Poleg prispevka upokojene bibliotekarke Tatjane Hojan je obsežnejši članek objavil tudi direktor muzeja mag. Stane Okoliš.

V razstavnih projektih je kustos Marko Ljubič pripravil besedilo za razstavni pano Samostojno šolstvo v samostojni Sloveniji za razstavo Republika Slovenija 30 let, ki jo je postavil Muzej novejšje zgodovine Slovenije. Razstava je bila odprta med 8. junijem in 31. oktobrom. Kustos je svetoval pri pregledu, izboru in izposoji šolskih predmetov: šolske table in šolske klopi s stoloma. Pri pripravi razstave Tri desetletja izobraževanja v samostojni Sloveniji, ki je bila postavljena na MIZŠ, Masarykova 16, med 24. junijem in 15. oktobrom, je kustos Marko Ljubič za postavitev panojev o izobraževanju odraslih tesneje sodeloval z Andragoškim centrom Slovenije. Za razstavni pano Slovenskega šolskega muzeja, s katerim je ta med 20. majem in 1. septembrom nastopil na Muzejski ploščadi na Masarykovi cesti v Ljubljani na razstavi državnih muzejev Trenutki v času, sta Ksenija Guzej, poslovna sekretarka, in Mateja Pušnik, koordinatorka in organizatorka kulturnih programov, predstavili projekt starih učnih ur, ki je nauspešnejši muzejski projekt. Ob 200-letnici prvega muzeja na Slovenskem je Narodni muzej Slovenije v Ljubljani 21. junija 2021 pripravil razstavo Zlata sled. Direktor mag. Stane Okoliš je Slovenski šolski muzej na razstavi predstavil z Zlatimi bukvami za pridne šolarje 1853 šole v Komendi. Za izbrani muzejski predmet je tako za razstavo kot tudi za objavo v razstavnem katalogu napisal spremno besedilo. Kustosinja mag. Marjetka Balkovec Debevec je pripravila štiri razstavne panoje o šolski prehrani v šoli za razstavo Ustvarjalnost je super hrana, ki jo je na Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju med 1. in 15. avgustom organiziralo Ministrstvo za gospodarstvo. Z razstavnim panojem o starih učnih urah se je Slovenski šolski muzej predstavil tudi v projektu ICOM-Slovenija, ki je med 18. in 24. majem na več mestih po Ljubljani v virtualni knjižnici plakatov potekal pod naslovom Prihodnost muzejev: Okrevanje in novi izzivi.

Podpora izvedbe mednarodne konference na temo zgodovine gluhih ljudi

Mednarodna zveza gluhih Deaf History International (DHI) je 11. mednarodno konferenco na temo zgodovine izobraževanja gluhih, ki se bila najprej načrtovana v Ljubljani in Zagrebu avgusta 2021, zaradi epidemije covida-19 prestavila na obdobje med 7. in 13. avgustom 2022. Pri organizaciji te konference v Sloveniji je aktivno sodelovalo Društvo gluhih učiteljev Slovenije, k podpori izvedbe konference pa je bil pritegnjen tudi Slovenski šolski muzej. Pri načrtovanju konference je muzej z društvom gluhih začel tesneje sodelovati že leta 2020. Zaradi preložitve konference na poznejši čas so se preložitvi prilagodile tudi druge načrtovane dejavnosti. Slovenski šolski muzej je v sklopu redne dejavnosti izvedel aktivnosti, ki so se navezoval na konferenco. Pregledani so bili muzejsko gradivo in materiali, s katerimi razpolaga in so v neposredni zvezi z vzgojo in izobraževanjem gluhih v Sloveniji, preverjena je bila dostopnost stalne razstave z vidika senzorno oviranih oseb. S prejetimi sredstvi za izvedbo naloge je muzej v letu 2021 financiral oblikovanje in tisk temeljne strokovne monografije o gluhoti Razumevanje kulture gluhih. Prelom in oblikovanje slovenske izdaje je opravil Humanist, d. o. o., za lekturo Združenje gluhih Slovenije, knjigo pa je natisnilo podjetje Demago, d. o. o., v 300 izvodih.

Mednarodno sodelovanje

Aktivno mednarodno sodelovanje je že drugo leto potekalo v virtualnem okolju po spletu. Kustos Anton Arko se je 15. oktobra udeležil mednarodne konference Muse-oEurope, ki je potekala v organizaciji Pokrajinskega muzeja Maribor. Imel je virtualno predavanje s predstavitvijo v Powerpointu z naslovom Going to school between a rock and a hard place, Schooling in a part of Central Europe between the two World Wars. Kustos dr. Branko Šuštar se je 27. marca udeležil mednarodnega spletnega srečanja The European Social Science History Conference v Leidnu na Nizozemskem. Na njej je virtualno predstavil prispevek o šolstvu in taborskem gibanju na Slovenskem Political Rallies between 1868 and 1870 (Tabor Movement) and Requirements for the Implementation of Native Language in Education – the Experience of Slovenes in the Multinational Habsburg Monarchy. Na 42. mednarodni konferenci ISCHE v Örebro je 16. junija virtualno predstavil učiteljstvo na Slovenskem v drugi polovici 19. stoletja pod naslovom The Materialization Of Education: The Social Efforts Of Slovenian Teachers In The Habsburg Empire And The Successor Countries. Na mednarodni konferenci univerze v Moskvi in Tuli, ki je 4. decembra potekala pod naslovom: Children and childhood in the history of culture: modern interdisciplinary research in memory of Vitaly Bezrogov (1959–2019), je imel tudi virtualno predstavitev prvih slovenskih barvnih učbenikov Introduction of Colour Illustration in Slovenian Primers just before the First World War.

Mednarodna izmenjava se je izkazala z gostujočo razstavo iz Zagreba in z izmenjavo muzejske strokovno znanstvene revije Šolska kronika – revije za zgodovino šolstva in vzgoje. Gostujoča razstava Hrvaškega šolskega muzeja Bertuchovo kraljestvo slik je bila postavljena na ogled v prostorih Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani 19. novembra, dva zvezka revije Šolska kronika (št. 1, 2–3/2021) pa sta bila izmenjana v tujini na 92 naslovov.

Mednarodne objave:

Anton Arko, Going to school between a rock and a hard place – schooling in a part of central Europe between the two world wars, 10 strani, Museoeurope, obj. v: elektronskem zborniku.

Dr. Branko Šuštar, The Materialization Of Education: The Social Efforts Of Slovenian Teachers In The Habsburg Empire And The Successor Countries, v: Book of abstracts, ISCHE 42, 2021, str. 258–260

Ženske grede! Views on girls' education in Slovenia between the mid-19th and mid-20th centuries. Obj. v: Women's education in Southern Europe : historical perspectives : (19th - 20th centuries). Eds.: Cagnolati, Antonella & Canales Serrano, Antonio Francisco, Vol. 4. – Canterano : Aracane, 2021, str. 135–176.

Mateja Ribarič:

Slovenski šolski muzej povezuje šole in muzej, Zbornik Narodni muzej Niš, št. 29, 2021, str. 201–212, Mednarodna konferenca muzejskih pedagogov »Muzejski programi za otroke: Učenje in/ali zabava«, Niš, 16.–17. 12. 2019.

Muzej in svetovni splet

V prizadevanju za večji obisk muzeja in povečanje zanimanja za šolsko preteklost in muzejsko dejavnost sta oglaševanje in promocija muzeja v elektronskih medijih in na socialnih omrežjih v zadnjih letih nepogrešljiva sestavna dela delovanja muzeja. Ker muzej za promocijo muzejskega dela in za stike z javnostjo nima sistemiziranega delovnega mesta, je za oglaševanje in promocijo muzejskih vsebin na delovnem mestu poslovni sekretar poleg vrste drugih muzejskih strokovnih in administrativnih nalog skrbela Ksenija Guzej, prof. lik. vzgoje. Na obseg oglaševanja in promocije na domači spletni strani muze-

ja www.solski-muzej.si in na socialnih omrežjih (Facebook, Twitter, Instagramu, kanalu YouTube itd.), kjer je muzej največ objavljaj in oglaševal, sta v letu 2021 vplivali delo pri postavljanju nove stalne razstave in epidemija covid-19, zato je bila omejena dostopnost muzeja za obiskovalce. Na socialnih omrežjih je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti objavljenih precej več vsebin s področja zgodovine šolstva in vzgoje ter muzejske dejavnosti tudi zaradi večjih potreb in povpraševanja uporabnikov. Velik del muzejske dejavnosti se je namreč zlasti v prvi polovici leta preselil na splet. Zastavljeni načrt in realizacija iz predhodnega leta sta bila presežena pri objavi dogodkov (37), ki so bili sproti objavljeni na domači spletni strani muzeja in tudi na drugih socialnih omrežjih, na katerih se vsebine zaradi posebnosti medija nekoliko prilagodijo in spremenijo. Statistični podatki kažejo, da se je število ogledov domače spletne strani muzeja in število obiskovalcev nekoliko zmanjšalo kljub večjemu številu objav dogodkov, izjemno pa se je povečalo število ogledov na socialnih omrežjih, ki dosegajo tudi precej večji obseg obiskovalcev. Število obiskovalcev muzejske spletne strani je bilo 44.432, število ogledov pa 91.509, kar predstavlja 89 % in 92 % od vseh načrtovanih obiskovalcev in ogledov. Največje povečanje iskanja oz. ogledov posredovanih muzejskih vsebin na socialnih omrežjih pa na drugi strani kaže kanal YouTube Slovenski šolski muzej, ki pri realizaciji 9804 iskanj beleži količnik rasti 2,81, glede na načrt, in količnik 3,21, glede na realizacijo v predhodnem letu. Na kanalu YouTube Slovenski šolski muzej so bile posredovane video vsebine in krajši digitalni izseki oz. predstavitev večine starih učnih ur in druge pedagoško-andragoške dejavnosti. V obdobju najbolj zaostrenih ukrepov proti širjenju epidemije covid-19 so obiskovalce na bolj priročnih socialnih omrežjih, kot sta Facebook in Twitter, najbolj pritegnile nekoliko lahkotnejše in informativne vsebine, povezane z ukrepi ob epidemiji na področju šolstva.

Informacije s področja šolske preteklosti in o strokovnem delovanju muzeja

Posredovanje informacij o dejavnosti muzeja in zlasti o dogodkih iz zgodovine šolstva in vzgoje zavzema pri strokovnem delu zaposlenih velik del razpoložljivega delovnega časa. Te muzejske naloge zaradi narave zbranega dokumentarnega gradiva o zgodovini posameznih šol, učiteljev in drugih informacij o šolski preteklosti v Slovenskem šolskem muzeju presegajo podobne naloge v drugih muzejih. Posredovanje informacij je bilo najprej vezano na delo kustosinje za dokumentacijsko zbirko podatkov o zgodovini šolstva, v zadnjih letih pa se je z večjo prepoznavnostjo muzeja razširilo na vse strokovne delavce. Realizacija podanih informacij se je uskladila z ocenjeno vrednostjo podatka, pri katerem se zahtevnejše svetovanje in intervjuji štejejo za dva- in trikratno vrednost podatka.

Tabela: Posredovane informacije – posamezno

Kustos/kustosinja	Podatki	Svetovanja	Intervjuji
Anton Arko, višji kustos	2	2	1
Mag. M. Balkovec Debevec, muzejska svetnica	108	22	7
Marko Ljubič, višji kustos	2	2	2
Mateja Ribarič, muzejska svetovalka	18	12	1
Dr. Branko Šuštar, muzejski svetnik	77	0	0
Ksenija Guzej, poslovna sekretarka	30	6	0
Mateja Pušnik, organizator kult. programov	9	6	1
Klara Keršič, informator/organizator	6	7	0
Kadivec Franci, konservatorsko-restavr. tehnik	0	1	0

Skupaj	252	60	12
--------	-----	----	----

Vrednost vseh posredovanih informacij je bila $(252 + 60 \times 2 + 12 \times 3)$ 408 podatkov. V primerjavi s predhodnim letom je bila vrednost posredovanih informacij nekoliko manjša, glede na načrt, pa nekoliko večja. Več je bilo manj zahtevnih informacij, manj pa bolj zahtevnih informacij (svetovanj in intervjujev). Dr. Branko Šuštar izkazanih informacij ni natančneje opredelil.

Tabela: Posredovane informacije; primerjava z letom 2020 in načrt za 2021

	Realizacija 2021	Realizacija 2020	Načrt 2021	Indeks R21 N21
Podatki	252	211	200	1,26
Svetovanja	60	69	50	1,2
Intervjuji	12	22	15	0,8
Skupaj podatki	408	415	400	1,02

Muzejska tržna dejavnost

Prodaja spominkov in replik muzejskih predmetov, s katerimi muzej popularizira svojo dejavnost, je dopolnilo javne službe. Delovanje muzejske trgovine je bilo v letu 2021 zaradi epidemije covida-19 in postavljanja stalne razstave onemogočeno. Dostopnost muzeja je bila večji del leta, v jesenskih in zimskih mesecih, okrnjena in omejena z vladnimi ukrepi proti širjenju nalezljive bolezni. Improvizirana prodaja je potekala le nekaj dni v maju in juniju. Vrednost prodanih replik muzejskih predmetov je znašala 178 EUR. Večina prodajnih artiklov je bila težko dostopna ali nedosegljiva. Novi artikli se v tem obdobju niso kupovali. Ves prihodek od tržne dejavnosti muzej namenja razvoju muzejskih dejavnosti. Izračunani delež prihodka od tržne dejavnosti v prihodku dejavnosti javne službe je zato za leto 2021 zanemarljiv. Muzej je imel zaradi manjšega obiska in nizke vrednosti prodanih artiklov v muzejski trgovini že drugo leto zapored manj prihodkov iz lastne dejavnosti in tudi zato ni mogel sofinancirati muzejskih programov takšnem deležu, kot jih je prejšnja leta.

Investicijski transferji

Muzej je po načrtu razvojnih programov za investicijske transferje za leto 2021 prejel sredstva v višini 16.095 EUR, ki so bila na razpolago na PP 863210 pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Muzej je poleg tega zneska za redne investicije iz lastnih sredstev (konto 985) namenil še znesek v višini 3.396,44 EUR. Vsa sredstva, namenjena za investicije, so bila v celoti realizirana. Največji del razpoložljivih sredstev za investicije je muzej v skladu z investicijskim načrtom v letu 2021 namenil nabavi računalniške in druge IKT-opreme v skupni vrednosti 17.798,04 EUR, in sicer: računalniški program za evidentiranje delovnega časa KADRIŠ (1.556,42 EUR); informacijski sistem InDock EDGE z moduloma Prejeta in Izhodna pošta (12.755,10 EUR); za novo stalno razstavo avdio opremo za naglušne (994,06 EUR), IKT-opremo Vrteči krog z okvirjem USB IR, mikroračunalnikom Intel NUC in aplikacijo za upravljanje (1.705,56 EUR) ter dodatno AV opremo v vrednosti 786,90 EUR. Za novo muzejsko sprejemnico je bil nabavljen pisarniški stol (644,20 EUR). Za dislocirani depo Zalog so bile za lažji dostop do gradiva nabavljene dodatne premične stopnice (1.049,20 EUR). Skupna vrednost rednih investicij je bila 19.491,44 EUR. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je muzeju v letu 2021 predalo v upravljanje programsko opremo Microsoft v vrednosti 1.689,25 EUR. Poleg

tega je dalo muzeju na razpolago 7.697,00 EUR v okviru PP 483010 Računalniško opismenjevanje in informatika za sofinanciranje dodatnega nakupa IKT-opreme. V sklopu slednjega je muzej kupil šest namiznih računalnikov s pripadajočimi tipkovnicami in kurzorji (3.560,01 EUR), prenosni računalnik (719,80 EUR), pet monitorjev (1.489,53 EUR), trdi disk WD HDD 12 TB (364,61 EUR) in sistem desetih dostopnih točk Wi-fi (1.695,80 EUR). Skupaj se je porabilo 7.829,75 EUR, muzej je iz lastnih sredstev (konto 985) namenil še 132,75 EUR.

Finančni rezultat

Prihodki muzeja za leto 2021 so znašali 709.216 EUR in so za 15,59 % višji kot leta 2020. Iz proračuna je muzej prejel 681.058 EUR sredstev, kar predstavlja 96,03 % sredstev vseh prihodkov leta 2021. Lastni prihodki v znesku 28.188 EUR predstavljajo 3,97 % vseh prihodkov muzeja v letu 2021. Odhodki za leto 2021 znašajo 687.618 EUR in so za 14,15 % višji od odhodkov iz leta 2020. Za bruto osebne dohodke in nadomestila je bilo namenjenih 360.552 EUR (52,43 %), za stroške redne dejavnosti skupaj z redno pedagoško dejavnostjo 220.071 EUR (32,00 %), od tega za redno dejavnost 209.105 EUR (30,41 %) in za redno pedagoško dejavnost 10.966 EUR (1,59 %); za projekte 106.871 EUR (15,54 %), od tega za razstave oz. razstavno dejavnost 54.077 EUR (7,86 %) in za muzejsko trgovino 124 EUR (0,02 %). Stroški dela v letu 2021 predstavljajo več kot 50 % vseh stroškov. Za redne investicije v osnovna sredstva je bilo namenjenih 16.106 EUR. 3.396 EUR je za investicije zagotovil muzej iz sredstev presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Na podlagi Sklepa št. C330–21–128002 o sofinanciranju nabave informacijsko-komunikacijske opreme (IKT) za javne zavode, ustanovljene na podlagi 28. člena ZOFVI, je bilo za investicije namenjenih še 7.697 EUR. Razlika med prihodki in odhodki izkazuje pozitiven poslovnizid, to je presežek prihodkov nad odhodki v višini 21.597 EUR, ki se zmanjša za davek od odhodka pravnih oseb v znesku 252 EUR. Končni poslovnizid je bil 21.345 EUR.